

۶۱۱. در کدام یک از متون فارسی میانه زردشتی، به مناسبت ذکر خسرو انوشیروان نام مزدک و بدعت‌گذاری او نیز آمده است؟
(۱) یادگار جاماسی (۲) گزیده‌های زادسپرم (۳) زند و همن‌یسن (۴) پس دانشن کامگ
۶۱۲. چه کسی نقل کرده است که ارد اشکانی (شهریار هم‌زمان کراسوس) هنگامی که در دربار آرتاوازد، پادشاه ارمنستان بود، نمایشنامه «باکانت‌ها» نوشته اوریپید را تماشا می‌کرد؟
(۱) پلینی (۲) پلوتارک (۳) استرابن (۴) هرودیانوس
۶۱۳. کدام شرق‌شناس «الکامل فی التاریخ»، تألیف ابن اثیر را تصحیح کرد؟
(۱) تورنبرگ (۲) زاخاو (۳) دخویه (۴) هوتسما
۶۱۴. مؤلف «کتاب حکام» که از روابط فرقه نسطوری / نستوری با پادشاهان ایران بحث می‌کند و روزگار هرقل و خسرو پرویز را شرح می‌دهد، کیست؟
(۱) گریگوریوس بارهبروس (۲) الیاس نصیبینی (۳) میشل سریانی (۴) توماس مرگابی
۶۱۵. کدام مورخ ارمنی کتابی درباره تیرداد، پادشاه ارمنستان و دعوت گرگوار قدیس نوشته است؟
(۱) آگاتانگوس / آگاتانگوس (۲) لازار / غازار پاریتسی (۳) پاستوس بوزاند (۴) یغیشه وارداپت
۶۱۶. برای زمان خسرو پرویز و جانشینان او، در تاریخ نکات مهم آمده است.
(۱) مالالاس (۲) تئوفانس (۳) آمیانوس مارکلینوس (۴) منالدروس پروکتور
۶۱۷. کدام مورخ به موضوع اسارت دمتریوس سوم، پادشاه سلوکی توسط نیروهای اشکانی اشاره کرده است؟
(۱) تاکیتوس (۲) استرابن (۳) یوسفوس فلاویوس (۴) پومپئیوس تروگوس
۶۱۸. به عقیده دیوید بیوار، احتمالاً آخرین تاریخ نگار رومی که به حکومت کوشانیان اشاره می‌کند، کیست؟
(۱) دیون کاسیوس (۲) هرودیانوس (۳) پروکوپیس (۴) آمیانوس مارکلینوس
۶۱۹. نشانه‌های اختصاری کتیبه خشیارشا در الوند و کتیبه ارشامه در همدان، به ترتیب کدام است؟
(۱) AsH , XE (۲) AsH , X (۳) AmH , XE (۴) AmH , XV
۶۲۰. در کدام منبع، شاهد گزارشی پیوسته و یکپارچه درباره دهه های پایانی حکومت اشکانیان هستیم؟
(۱) لوکانوس (۲) هرودیانوس (۳) دیون کاسیوس (۴) ایسیدروس خاراکسی
۶۲۱. کشف حقایق پدیده‌ها و شناخت اشیا و امور، با هدف دانش‌افزایی، تعریف کدام مورد است؟
(۱) پژوهش‌های نظری (۲) پژوهش‌های بنیادین (۳) پژوهش‌های کاربردی (۴) پژوهش‌های عملی
۶۲۲. ماکس وبر مبتکر کدام روش برای فهم تحولات اجتماعی بود؟
(۱) ناتورالیسم و اصالت معنا (۲) درون فهمی و اصالت معنا (۳) ناتورالیسم و نمونه مثالی (۴) درون فهمی و نمونه مثالی
۶۲۳. در فرایند یک تحقیق، حلقه واسط میان موضوع و سوالات پژوهشی کدام است؟
(۱) فرضیات (۲) مفروض‌ها (۳) طرح مسئله (۴) مقدمه تحقیق
۶۲۴. به عقیده اسکینر، در روش هرمنوتیک قصدی برای فهم متن، چه چیزی مهم است؟
(۱) فضای زندگی، اندیشه و تفکرات مورخ (۲) شناخت زبان، مفاهیم و معانی عصر مورخ (۳) بررسی صحت و سقم گفتار و بینش مورخ (۴) ادبیات متن و کنش‌های غیرگفتاری مورخ
۶۲۵. در بررسی انتساب سند، کدام مورد قوی‌ترین عامل «جعل و انتحال اسناد» است؟
(۱) عدم دسترس به تمام اسناد (۲) ملاحظات سیاسی (۳) تعصب (۴) پیش‌داوری
۶۲۶. در تبیین علم تاریخ، چه تفاوتی میان مورخان و فیلسوفان نظری تاریخ وجود دارد؟
(۱) فیلسوفان نظری تاریخ، کلیت تاریخ را تبیین می‌کنند و مورخان به تبیین جزئی از تاریخ می‌پردازند.
(۲) فیلسوفان نظری تاریخ به خاطر داشتن نگرش جبری، قائل به تبیین رخداد‌های تاریخی نیستند.
(۳) مورخان کلیت تاریخ را تبیین می‌کنند و فیلسوفان نظری تاریخ، تبیین جزئی از تاریخ دارند.
(۴) هیچ تفاوتی میان مورخان و فیلسوفان نظری تاریخ از این نظر وجود ندارد.
۶۲۷. در روش تحلیل محتوا و روش‌شناسی هرمنوتیک چه ارتباط و همسویی وجود دارد؟
(۱) در هر دو، تحلیل و تفسیر متن مدنظر است و از روش‌های تحلیل کیفی استفاده می‌شود.
(۲) در روش تحلیل محتوا و هرمنوتیک بر تحلیل پیام‌های بیان شده در متن، و نه پیام‌های مستتر تأکید می‌شود.
(۳) در هر دو مورد، روش تفسیر محتوا منتظر بوده و از توصیف متن و بررسی صحت متغیرها استفاده می‌شود.
(۴) هر دو مورد، عمدتاً بر کنش‌های انسانی تأکید دارند، اما یکی بر خصائص انسان‌ها و دیگری بر روابط بین انسان‌ها متمرکز است.

۶۲۸. بر این باور بود که تاریخ پیشروی روح مطلق در جهان است؛ پیشرویی که با دیالکتیک تز، آنتی‌تیز و سنتز ممکن می‌شود.

..... هم به فرایند دیالکتیکی معتقد بود، ولی روابط مادی را جایگزین روح مطلق کرد.

(۱) هیوم - کانت (۲) هیوم - مارکس (۳) هگل - کانت (۴) هگل - مارکس

۶۲۹. کدام گزینه از اصول تاریخ‌باوری هردر است؟

(۱) هر عصری همجواری خداوند است و ارزش آن بر وجود خود آن استوار است.

(۲) خود فاعلان به شیوه‌ای می‌توانند فعل خود را درک کنند که مشاهده‌گران صرف نمی‌توانند.

(۳) تنها هنگامی که برای درک آثار و شواهد تاریخی به تفسیر متوسل می‌شویم، می‌توانیم معانی آن‌ها را آشکار کنیم.

(۴) هر انسان و گفتارها و کردارهایش بی‌همتا است، و به همین دلیل، نمی‌توان آن‌ها را تحت شمول اصول کلی درآورد.

۶۳۰. چه کسی مفهوم «دوره بلند» را بر مفهوم «رویداد» ترجیح می‌داد و رویدادها را «چیزهای زودگذر تاریخ» می‌نامید؟

(۱) فوکو (۲) برودل (۳) والش (۴) کالینگورد

تشریح کامل و جامع گزینه ۳:

- **زند و همن‌یسن** یکی از متون مهم فارسی میانه زردشتی است که به زندگی و آموزه‌های زرتشت و پیامبران دیگر می‌پردازد. این متن به دلیل رویکرد انتقادی آن نسبت به برخی از باورها و اعمال، به ویژه آیین مزدکی، شهرت دارد.
 - در زند و همن‌یسن، به مناسبت ذکر خسرو انوشیروان و اقدامات وی در سرکوب جنبش مزدکی، به طور مفصل به مزدک و آموزه‌های او پرداخته شده است. نویسنده این متن، مزدک را یک بدعت‌گذار و عامل آشوب معرفی می‌کند و اقدامات وی را محکوم می‌کند.
- دلیل انتخاب گزینه صحیح:**
- **رویکرد انتقادی به مزدکیان:** زند و همن‌یسن به عنوان یکی از متون منتقد مزدکیان شناخته می‌شود و به همین دلیل، به طور مفصل به نقد آموزه‌ها و اقدامات مزدک می‌پردازد.
 - **ارتباط با خسرو انوشیروان:** در این متن، اقدامات خسرو انوشیروان در سرکوب مزدکیان به عنوان یک اقدام درست و الهی توصیف می‌شود و مزدک به عنوان دشمن دین و آیین زرتشتی معرفی می‌شود.
 - **جزئیات تاریخی:** زند و همن‌یسن اطلاعات جالبی در مورد جنبش مزدکی و واکنش زرتشتیان به آن ارائه می‌دهد.
 - **دلایل نادرست بودن سه گزینه دیگر:**
 - **گزینه ۱ (یادگار جاماسی):** این متن بیشتر به زندگی و آموزه‌های جاماسب، یکی از موبدان بزرگ زرتشتی، می‌پردازد و کمتر به مسائل تاریخی و اجتماعی می‌پردازد.
 - **گزینه ۲ (گزیده‌های زادسپرم):** زادسپرم مجموعه‌ای از نیایش‌ها و آداب مذهبی زرتشتیان است و به موضوعات تاریخی و اجتماعی کمتر می‌پردازد.
 - **گزینه ۴ (پس دانشن کامگ):** این متن به مسائل فلسفی و کلامی زرتشتی می‌پردازد و به تاریخ و رویدادهای سیاسی کمتر توجه دارد.
- نکته‌های کلیدی:**
- **فارسی میانه:** زبانی است که در دوره ساسانیان در ایران رواج داشته و متون مهمی به این زبان نوشته شده است.
 - **مزدکیان:** پیروان مزدک بودند که به دنبال ایجاد جامعه‌ای برابر و بدون طبقات اجتماعی بودند.
 - **زرتشتیان:** پیروان زرتشت و دین مزداپرستی بودند که در ایران باستان نفوذ زیادی داشتند.
 - **زند و همن‌یسن:** یکی از مهم‌ترین منابع برای مطالعه تاریخ ادیان و اندیشه‌های ایران باستان است.
- اطلاعات تکمیلی:**
- **جنبش مزدکی:** جنبش مزدکی یکی از مهم‌ترین جنبش‌های اجتماعی و اقتصادی در ایران باستان بود که به دلیل ایده‌های انقلابی خود با مخالفت شدید زرتشتیان و حکومت ساسانی مواجه شد.
 - **خسرو انوشیروان:** یکی از قدرتمندترین شاهنشاهان ساسانی بود که با سرکوب جنبش مزدکی، به تثبیت قدرت ساسانیان کمک کرد.
 - **رویکردهای مختلف به مزدکیان:** مورخان و پژوهشگران دیدگاه‌های مختلفی درباره مزدکیان و جنبش آن‌ها دارند. برخی از آن‌ها مزدکیان را اصلاح‌گرانی اجتماعی می‌دانند و برخی دیگر آن‌ها را تهدیدی برای نظم اجتماعی می‌دانند.
- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری:**
- زند و همن‌یسن یکی از مهم‌ترین منابع برای مطالعه جنبش مزدکی و واکنش زرتشتیان به آن است. این متن به دلیل رویکرد انتقادی آن نسبت به مزدکیان، اطلاعات ارزشمندی در مورد این جنبش و شخصیت‌های آن در اختیار ما قرار می‌دهد.

تشریح کامل و جامع گزینه ۲:

- پلوتارک، مورخ و زندگی‌نامه‌نویس یونانی، در آثار خود به شرح زندگی چهره‌های برجسته تاریخی، از جمله شخصیت‌های ایرانی و رومی، پرداخته است. در یکی از زندگینامه‌های خود، به زندگی کراسوس، فرمانده رومی که در جنگ با پارتی‌ها شکست خورد، اشاره می‌کند و در این راستا به حضور ارد اول اشکانی در دربار آرتاوازد، پادشاه ارمنستان، و تماشای نمایش «باکانت‌ها» توسط وی اشاره می‌کند.
- دلیل انتخاب گزینه صحیح:**
- **توجه به جزئیات فرهنگی:** پلوتارک در آثار خود به جزئیات فرهنگی و اجتماعی زندگی شخصیت‌ها توجه ویژه‌ای دارد. ذکر تماشای نمایش «باکانت‌ها» توسط ارد اول، نشان‌دهنده علاقه او به فرهنگ یونانی و همچنین روابط فرهنگی میان ایران و یونان در آن دوره است.
 - **اعتبار تاریخی:** پلوتارک به عنوان یک مورخ معتبر شناخته می‌شود و اطلاعات ارائه شده توسط او در مورد رویدادهای تاریخی معمولاً قابل اعتماد است.
 - **تطابق با رویدادهای تاریخی:** اطلاعات ارائه شده توسط پلوتارک در مورد حضور ارد اول در دربار آرتاوازد و تماشای نمایش، با دیگر شواهد تاریخی نیز همخوانی دارد.

دلایل نادرست بودن سه گزینه دیگر:

- **گزینه‌های ۱، ۳ و ۴:** پلینی، استرابون و هرودیانوس نیز از مورخان باستان بودند، اما اطلاعات آن‌ها در مورد رویدادهای مرتبط با ایران و روابط ایران و روم به اندازه پلوتارک دقیق و مفصل نیست. این مورخان بیشتر به جنبه‌های جغرافیایی، اقتصادی و سیاسی می‌پرداختند و به جزئیات فرهنگی و اجتماعی کمتر توجه داشتند.

نکته‌های کلیدی:

- **پلوتارک:** مورخ و زندگی‌نامه‌نویس یونانی که به زندگی چهره‌های برجسته تاریخی، از جمله شخصیت‌های ایرانی و رومی، پرداخته است.
- **ارد اول اشکانی:** یکی از شاهان اشکانی بود که در جنگ با رومیان نقش مهمی داشت.
- **آرتاوازد:** پادشاه ارمنستان که در آن زمان تحت نفوذ اشکانیان بود.
- **باکانت‌ها:** نمایشنامه‌ای از اوریپید، تراژدی‌نویس یونانی.
- **روابط فرهنگی ایران و یونان:** در دوران باستان، روابط فرهنگی بین ایران و یونان بسیار گسترده بود و تأثیر متقابلی بر یکدیگر داشتند.

اطلاعات تکمیلی:

- **اهمیت نمایش در فرهنگ یونان:** در یونان باستان، تئاتر و نمایش نقش مهمی در زندگی اجتماعی و فرهنگی مردم داشت.
- **تأثیر فرهنگ یونانی بر ایران:** فرهنگ یونانی در دوره‌های مختلف بر ایران تأثیرگذار بوده است و بسیاری از مفاهیم و ایده‌های یونانی وارد فرهنگ ایرانی شده است.
- **روابط ایران و روم:** روابط ایران و روم در دوران باستان پر فراز و نشیب بود و این دو امپراتوری بارها با یکدیگر درگیر جنگ شدند.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری:

اطلاعات ارائه شده توسط پلوتارک در مورد حضور ارد اول در دربار آرتاوازد و تماشای نمایش «باکانت‌ها» نشان‌دهنده ابعاد مختلف روابط فرهنگی بین ایران و یونان در دوران باستان است. این اطلاعات همچنین به ما کمک می‌کند تا درک بهتری از زندگی و شخصیت شاهان اشکانی داشته باشیم.

گزینه ۱. ۶۱۳

تشریح کامل و جامع گزینه ۱:

- **تورنبرگ** یکی از شرق‌شناسان برجسته‌ای است که در زمینه تاریخ و تمدن اسلامی، به ویژه تاریخ ایران، مطالعات گسترده‌ای انجام داده است. وی یکی از نخستین محققانی بود که به تصحیح و تدوین متون تاریخی اسلامی، از جمله «الکامل فی التاریخ» اثر ابن اثیر، پرداخت.

دلیل انتخاب گزینه صحیح:

- **اقدامات اولیه در تصحیح متون:** تورنبرگ در اواسط قرن نوزدهم میلادی به مطالعه و تصحیح متون تاریخی اسلامی پرداخت و در این زمینه پیشگام بود. وی با توجه به اهمیت «الکامل فی التاریخ» در تاریخ اسلام و ایران، این اثر را به عنوان یکی از منابع اصلی تحقیقات خود انتخاب کرد.
- **تسلط به زبان عربی و تاریخ اسلام:** تورنبرگ به زبان عربی مسلط بود و دانش عمیقی از تاریخ اسلام و ایران داشت. این تسلط به وی امکان داد تا متن پیچیده و طولانی «الکامل فی التاریخ» را با دقت و صحت بیشتری تصحیح کند.
- **اهمیت کار تورنبرگ:** تصحیح «الکامل فی التاریخ» توسط تورنبرگ، گامی مهم در جهت شناخت دقیق‌تر تاریخ اسلام و ایران به شمار می‌رود. این اثر تصحیح شده، منبعی ارزشمند برای پژوهشگران و علاقه‌مندان به تاریخ شده است.

دلایل نادرست بودن سه گزینه دیگر:

- **گزینه‌های ۲، ۳ و ۴:** زاخاو، دخویه و هوتسما نیز از شرق‌شناسان برجسته‌ای بودند که در زمینه تاریخ اسلام و ایران فعالیت می‌کردند. اما هیچ‌کدام از این پژوهشگران به اندازه تورنبرگ به تصحیح و تدوین «الکامل فی التاریخ» نپرداخته‌اند.

نکته‌های کلیدی:

- **الکامل فی التاریخ:** یکی از مهم‌ترین آثار تاریخی به زبان عربی است که توسط ابن اثیر نوشته شده است. این کتاب رویدادهای مهم تاریخ اسلام را از آغاز تا قرن ششم هجری قمری پوشش می‌دهد.
- **تصحیح متون:** فرآیندی است که در آن یک متن قدیمی با دقت بررسی و اصلاح می‌شود تا به شکل اصلی نزدیک‌تر شود.
- **شرق‌شناسی:** رشته‌ای است که به مطالعه زبان‌ها، ادبیات، تاریخ و فرهنگ کشورهای شرقی می‌پردازد.

اطلاعات تکمیلی:

- **اهمیت تصحیح متون تاریخی:** تصحیح متون تاریخی برای درک دقیق‌تر رویدادهای تاریخی و تمدن‌های گذشته ضروری است.
- **چالش‌های تصحیح متون:** تصحیح متون تاریخی به ویژه متون قدیمی، کاری بسیار دشوار و پیچیده است و نیازمند دانش عمیق از زبان، تاریخ و فرهنگ مربوطه است.
- **سایر آثار ابن اثیر:** ابن اثیر علاوه بر «الکامل فی التاریخ»، آثار دیگری نیز در زمینه تاریخ و ادبیات نوشته است.

جمع بندی و نتیجه گیری:

تورنبرگ با تصحیح «الکامل فی التاریخ»، خدمتی بزرگ به پژوهشگران تاریخ اسلام و ایران انجام داده است. این اثر تصحیح شده، منبعی ارزشمند برای مطالعه تاریخ این دو تمدن بزرگ به شمار می‌رود.

گزینه ۴. ۶۱۴

تشریح کامل و جامع گزینه ۴:

توماس مرگایی، متکلم و مورخ مسیحی سوری، در کتاب خود با عنوان "کتاب حُکام" به بررسی روابط فرقه نسطوری با پادشاهان ایران، به ویژه در دوره ساسانیان و دوران تقابل با امپراتوری روم شرقی، پرداخته است. این کتاب به عنوان یکی از منابع مهم برای مطالعه تاریخ روابط سیاسی و مذهبی بین ایران و روم شرقی و همچنین تاریخ فرقه نسطوری شناخته می‌شود.

دلیل انتخاب گزینه صحیح:

- موضوع اصلی کتاب: کتاب حُکام به طور خاص به روابط فرقه نسطوری با پادشاهان ایران می‌پردازد و در این زمینه جزئیات ارزشمندی ارائه می‌دهد.
- دوره زمانی: این کتاب به ویژه به دوران هرقل و خسرو پرویز و درگیری‌های بین ایران و روم شرقی می‌پردازد که دوره‌ای بسیار مهم در تاریخ منطقه است.
- دیدگاه مسیحی نسطوری: توماس مرگایی به عنوان یک مسیحی نسطوری، دیدگاه خاصی نسبت به رویدادهای تاریخی دارد و تلاش می‌کند تا نقش فرقه نسطوری در این رویدادها را برجسته کند.
- ارزش تاریخی: کتاب حُکام به عنوان یک منبع اولیه برای مطالعه تاریخ روابط سیاسی و مذهبی در منطقه، دارای ارزش تاریخی بسیار بالایی است.
- دلایل نادرست بودن سه گزینه دیگر:
- گزینه‌های ۱، ۲ و ۳: گرگوریوس بارهراوس، الیاس نصیبینی و میشل سریانی نیز از چهره‌های برجسته مسیحی بودند، اما آثار آن‌ها به طور عمده به موضوعات کلامی و دینی می‌پرداخت و به تاریخ سیاسی و روابط بین‌المللی به اندازه کتاب حُکام توماس مرگایی نپرداخته‌اند.
- نکته‌های کلیدی:

- فرقه نسطوری: یکی از فرقه‌های مسیحی بود که در سده‌های اولیه میلادی پدید آمد و در مناطق مختلف آسیا، از جمله ایران، رواج یافت.
- توماس مرگایی: متکلم و مورخ مسیحی سوری که در قرن سیزدهم میلادی می‌زیست.
- کتاب حُکام: اثری تاریخی است که به روابط فرقه نسطوری با پادشاهان ایران می‌پردازد.
- اهمیت تاریخی: این کتاب به عنوان یک منبع اولیه برای مطالعه تاریخ روابط سیاسی و مذهبی در منطقه، دارای ارزش تاریخی بسیار بالایی است.
- اطلاعات تکمیلی:
- روابط ایران و روم شرقی: روابط ایران و روم شرقی در طول تاریخ پر فراز و نشیب بوده و این دو امپراتوری بارها با یکدیگر درگیر جنگ شدند.
- نقش فرقه نسطوری: فرقه نسطوری در روابط بین ایران و روم شرقی نقش مهمی ایفا کرد و گاهی اوقات به عنوان ابزاری برای رقابت بین این دو قدرت استفاده می‌شد.
- اهمیت منابع اولیه: منابع اولیه مانند کتاب حُکام برای درک دقیق‌تر رویدادهای تاریخی بسیار مهم هستند.

جمع بندی و نتیجه گیری:

کتاب حُکام نوشته توماس مرگایی، یکی از منابع مهم برای مطالعه تاریخ روابط سیاسی و مذهبی بین ایران و روم شرقی و همچنین تاریخ فرقه نسطوری است. این کتاب به ویژه به دوران هرقل و خسرو پرویز و درگیری‌های بین این دو امپراتوری می‌پردازد و اطلاعات ارزشمندی در مورد نقش فرقه نسطوری در این رویدادها ارائه می‌دهد.

گزینه ۱. ۶۱۵

تشریح گزینه صحیح و دلایل انتخاب آن

آگاتانجلوس یا آگاتانگوس، مورخ ارمنی قرن چهارم میلادی، نویسنده کتابی به نام "تاریخ ارمنستان" است. این کتاب یکی از مهم‌ترین منابع برای مطالعه تاریخ اولیه ارمنستان و به ویژه دوران پذیرش مسیحیت به عنوان دین رسمی این کشور محسوب می‌شود. آگاتانجلوس در کتاب خود به تفصیل به زندگی و فعالیت‌های تیرداد اول، پادشاه ارمنستان، و نقش گرگوار روشنگر در گرویدن او به مسیحیت پرداخته است.

دلایل انتخاب گزینه آگاتانجلوس:

- موضوع کتاب: کتاب تاریخ ارمنستان نوشته آگاتانجلوس به طور مستقیم به موضوع پادشاهی تیرداد و نقش گرگوار قدیس می‌پردازد.
- دوره زمانی: آگاتانجلوس در قرن چهارم میلادی می‌زیسته که دقیقاً همزمان با وقایع توصیف شده در کتاب او است.
- جزئیات تاریخی: آگاتانجلوس در کتاب خود به روایت جزئیات تاریخی و وقایع مهمی پرداخته است که در منابع دیگر نیز تأیید شده است.
- تحلیل و نقد گزینه‌های نادرست
- گزینه ۲ (لازار / غازار / پاریتسی): لازار پاریتسی مورخ و تاریخ‌نگار ارمنی قرن پانزدهم میلادی است. اگرچه او نیز به تاریخ ارمنستان پرداخته است، اما تمرکز اصلی او بر دوره‌های بعدی تاریخ این کشور است و به وقایع مربوط به تیرداد و گرگوار قدیس نمی‌پردازد.

- **گزینه ۳) پاستوس بوزاند:** پاستوس بوزاند نیز مورخ ارمنی بود که در قرن پنجم میلادی می‌زیست. او نیز به تاریخ ارمنستان پرداخته است، اما کتاب او بیشتر به تاریخ پادشاهی ارطاکسیدس دوم اختصاص دارد و به وقایع مربوط به تیرداد و گرگوار قدیس به طور مفصل نمی‌پردازد.
 - **گزینه ۴) یغیشه وارداپت:** یغیشه وارداپت مورخ ارمنی قرن پنجم میلادی و نویسنده کتاب "تاریخ جنگ‌های واهرام پاپ" است. موضوع کتاب او به جنگ‌های واهرام پاپ با رومیان مربوط می‌شود و به وقایع مربوط به تیرداد و گرگوار قدیس نمی‌پردازد.
 - **نکات کلیدی و اطلاعات تکمیلی**
 - **آگاتانجلوس:** یکی از مهم‌ترین منابع برای مطالعه تاریخ اولیه ارمنستان و پذیرش مسیحیت در این کشور است.
 - **تیرداد اول:** پادشاه ارمنستان که در قرن چهارم میلادی به مسیحیت گروید.
 - **گرگوار روشنگر:** مبلغ مسیحی ارمنی که نقش مهمی در گرویدن تیرداد اول به مسیحیت داشت.
 - **تاریخ ارمنستان:** کتابی است که توسط آگاتانجلوس نوشته شده و به طور مفصل به تاریخ اولیه ارمنستان و به ویژه دوران پذیرش مسیحیت می‌پردازد.
 - **مورخان ارمنی:** مورخان ارمنی در حفظ و انتقال تاریخ و فرهنگ این کشور نقش بسیار مهمی داشته‌اند.
 - **اطلاعات تکمیلی:**
 - کتاب تاریخ ارمنستان نوشته آگاتانجلوس یکی از منابع اصلی برای مطالعه تاریخ ادیان و به ویژه مسیحیت در منطقه قفقاز محسوب می‌شود.
 - داستان گرویدن تیرداد اول به مسیحیت و نقش گرگوار روشنگر در این رویداد، یکی از معروف‌ترین داستان‌های تاریخی ارمنستان است.
 - آگاتانجلوس در کتاب خود به توصیف آداب و رسوم، باورها و اعتقادات مردم ارمنستان در دوران باستان نیز پرداخته است.
 - **نتیجه‌گیری:**
 - با توجه به دلایل ذکر شده، گزینه ۱) آگاتانجلوس پاسخ صحیح این سوال است. آگاتانجلوس به عنوان یکی از مهم‌ترین مورخان ارمنی، در کتاب خود به طور مفصل به زندگی و فعالیت‌های تیرداد اول، پادشاه ارمنستان، و نقش گرگوار روشنگر در گرویدن او به مسیحیت پرداخته است.
- گزینه ۲) ۶۱۶**
- **تشریح گزینه صحیح و دلایل انتخاب آن**
 - **تئوفانس،** مورخ بیزانسی قرن هشتم میلادی، در تاریخ نگاری خود به وقایع مهمی از جمله دوران پادشاهی خسرو پرویز و جانشینان او در ایران ساسانی پرداخته است. دلایل انتخاب گزینه تئوفانس به شرح زیر است:
 - **دوره زمانی:** تئوفانس در دوره‌ای می‌زیست که وقایع مورد سوال در آن رخ داده بود. بنابراین، او به منابع دست اول و اطلاعات معتبری دسترسی داشته است.
 - **نگاه بیزانسی:** به عنوان یک مورخ بیزانسی، تئوفانس رویدادهای ایران ساسانی را از دیدگاه امپراتوری روم شرقی (بیزانس) تحلیل کرده و به تعاملات سیاسی و نظامی میان دو امپراتوری پرداخته است. این دیدگاه، اطلاعات ارزشمندی را در مورد روابط ایران و روم در این دوره تاریخی ارائه می‌دهد.
 - **گسترده‌گی موضوعات:** تئوفانس در تاریخ‌نگاری خود به طیف گسترده‌ای از موضوعات از جمله سیاست، جنگ، دین و فرهنگ پرداخته است. بنابراین، اطلاعاتی که او در مورد خسرو پرویز و جانشینان او ارائه می‌دهد، فراتر از رویدادهای نظامی و سیاسی بوده و جنبه‌های مختلف زندگی در ایران ساسانی را پوشش می‌دهد.
 - **تحلیل و نقد گزینه‌های نادرست**
 - **گزینه ۱) مالالاس:** مالالاس نیز یک مورخ بیزانسی بود، اما دوره فعالیت او قبل از تئوفانس بوده و اطلاعات او در مورد دوره خسرو پرویز به اندازه تئوفانس دقیق و جامع نیست.
 - **گزینه ۳) آمیانوس مارکلینوس:** آمیانوس مارکلینوس یک مورخ رومی بود که در قرن چهارم میلادی می‌زیست. او به تاریخ روم باستان پرداخته و اطلاعات محدودی در مورد ایران ساسانی ارائه می‌دهد. دوره زمانی فعالیت او نیز قبل از دوره خسرو پرویز است.
 - **گزینه ۴) منالدروس پروکتور:** اطلاعات دقیقی در مورد منالدروس پروکتور و آثار او در دست نیست. به نظر می‌رسد این گزینه یک گزینه انحرافی باشد و ارتباط مستقیمی با موضوع سوال ندارد.
 - **نکات کلیدی و اطلاعات تکمیلی**
 - **تئوفانس:** مورخ بیزانسی قرن هشتم میلادی، نویسنده کتاب "خلاصه تاریخها" (Chronographia) است.
 - **خسرو پرویز:** یکی از قدرتمندترین پادشاهان ساسانی بود که به دلیل جنگ‌های طولانی‌مدت با امپراتوری روم شرقی و انحطاط اخلاقی، به سقوط سلسله ساسانی کمک کرد.
 - **روابط ایران و روم:** روابط ایران و روم شرقی در طول تاریخ پر فراز و نشیب بوده و جنگ‌های طولانی‌مدتی میان دو امپراتوری در گرفته است.
 - **تاریخ‌نگاری بیزانسی:** تاریخ‌نگاری بیزانسی یکی از منابع مهم برای مطالعه تاریخ ایران ساسانی است. مورخان بیزانسی رویدادهای ایران را از دیدگاه خود و با توجه به منافع امپراتوری روم شرقی تحلیل کرده‌اند.

اطلاعات تکمیلی:

- تفوفانس در تاریخ‌نگاری خود به وقایع مهمی مانند جنگ‌های ایران و روم، شورش‌ها و فتنه‌های داخلی ایران، و همچنین روابط ایران با سایر اقوام و قبایل پرداخته است.
- اطلاعات تفوفانس در مورد خسرو پرویز و جانشینان او، به ما کمک می‌کند تا درک بهتری از اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ایران در اواخر دوره ساسانی داشته باشیم.
- مطالعه تاریخ‌نگاری بیزانسی، به ما نشان می‌دهد که چگونه رویدادهای تاریخی می‌توانند از دیدگاه‌های مختلف تفسیر و تحلیل شوند.

نتیجه‌گیری:

با توجه به دلایل ذکر شده، گزینه ۲) تفوفانس پاسخ صحیح این سوال است. تفوفانس به عنوان یک مورخ بیزانسی، اطلاعات ارزشمندی را در مورد دوران پادشاهی خسرو پرویز و جانشینان او در اختیار ما قرار داده است. مطالعه آثار تفوفانس برای درک بهتر روابط ایران و روم در دوره ساسانی و همچنین اوضاع داخلی ایران در این دوره ضروری است.

گزینه ۳) ۶۱۷

تشریح گزینه صحیح و دلایل انتخاب آن

یوسفوس فلاویوس، تاریخ‌نگار یهودی-رومی قرن اول میلادی، در آثار خود به وقایع تاریخی مهمی از جمله جنگ‌های بین اشکانیان و سلوکیان پرداخته است. او در کتاب‌های خود، به ویژه "جنگ یهودیان" و "باستان‌شناسی یهودیان"، به اسارت دمتریوس سوم توسط اشکانیان اشاره کرده و جزئیاتی از این رویداد تاریخی را ارائه داده است.

دلایل انتخاب گزینه یوسفوس فلاویوس:

- **دوره زمانی:** یوسفوس فلاویوس در دوره زمانی نسبتاً نزدیک به وقایع مورد نظر می‌زیسته است. این امر باعث شده تا او به منابع دست اول و اطلاعات معتبری دسترسی داشته باشد.
- **نگاه تاریخی:** یوسفوس فلاویوس به عنوان یک تاریخ‌نگار، رویدادهای تاریخی را با دقت و جزئیات توصیف کرده و سعی کرده است تا تصویر دقیقی از وقایع را ارائه دهد.
- **منابع دست اول:** یوسفوس فلاویوس به احتمال زیاد به منابع دست اولی مانند اسناد تاریخی، روایات شفاهی و خاطرات شاهدان عینی دسترسی داشته است.

تحلیل و نقد گزینه‌های نادرست

- **گزینه ۱) تاقیتوس:** تاقیتوس، مورخ رومی، بیشتر به تاریخ روم باستان پرداخته و اطلاعات او در مورد ایران و جنگ‌های اشکانی-سلوکی محدودتر است.
- **گزینه ۲) استرابان:** استرابان، جغرافیدان یونانی، در آثار خود به توصیف جغرافیای مناطق مختلف پرداخته است. اگرچه او به ایران نیز اشاره کرده است، اما تمرکز اصلی او بر جغرافیا بوده و اطلاعات دقیقی در مورد جنگ‌های اشکانی-سلوکی ارائه نداده است.
- **گزینه ۴) پومپئیوس تروگوس:** پومپئیوس تروگوس، مورخ رومی، تاریخ جهانی را از آغاز تا زمان خود نوشته است. اگرچه بخش‌هایی از تاریخ او درباره ایران باستان وجود دارد، اما به دلیل از دست رفتن بخش بزرگی از آثار او، اطلاعات دقیقی در مورد جنگ‌های اشکانی-سلوکی در دسترس نیست.

نکات کلیدی و اطلاعات تکمیلی

- **یوسفوس فلاویوس:** تاریخ‌نگار یهودی-رومی قرن اول میلادی، نویسنده آثار مهمی مانند "جنگ یهودیان" و "باستان‌شناسی یهودیان" است.
- **اشکانیان:** سلسله‌ای ایرانی بود که پس از سقوط سلوکیان بر بخش بزرگی از ایران و عراق کنونی حکومت می‌کرد.
- **سلوکیان:** سلسله‌ای هلنیستی بود که پس از مرگ اسکندر مقدونی بر بخش بزرگی از امپراتوری او حکومت می‌کرد.
- **دمتریوس سوم:** یکی از پادشاهان سلوکی بود که در جنگ با اشکانیان اسیر شد.

اطلاعات تکمیلی:

- اسارت دمتریوس سوم توسط اشکانیان یکی از مهم‌ترین رویدادهای تاریخی در روابط بین اشکانیان و سلوکیان بود.
- این رویداد نشان‌دهنده تضعیف قدرت سلوکیان و افزایش قدرت اشکانیان در منطقه بود.
- یوسفوس فلاویوس در آثار خود به جزئیاتی مانند نحوه اسارت دمتریوس سوم، واکنش سلوکیان و اشکانیان به این رویداد، و همچنین عواقب آن برای هر دو سلسله پرداخته است.

گزینه ۴) ۶۱۸

تشریح گزینه صحیح و دلایل انتخاب آن

آمیانیوس مارکلینوس، مورخ رومی قرن چهارم میلادی، در تاریخ‌نگاری خود به وقایع مهمی از جمله رویدادهای مربوط به امپراتوری ساسانی و همسایگان آن پرداخته است. دیوید بیوار، ایران‌شناس برجسته، بر این باور است که آمیانیوس احتمالاً آخرین تاریخ‌نگار رومی است که به حکومت کوشانیان اشاره کرده است. دلایل این انتخاب به شرح زیر است: